

Dosarul nr. 3r-252/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – M. Gandrabur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

DECIZIE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul depus de către Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Svetlana Butnaru împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Svetlana Butnaru împotriva hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege,

constată:

La 01 august 2018, Svetlana Butnaru a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea deciziei nr. 103 din 25 aprilie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale și anularea deciziei nr. 227 din 05 iulie 2018 privind respingerea contestației (vol. I, f.d. 3-11).

Prin hotărârea din 18 martie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Svetlana Butnaru (vol. III, f.d. 91, 98-122).

La 17 aprilie 2020, Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, a depus apel împotriva hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani (vol. III, f.d. 126-129).

Prin încheierea din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii împotriva hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege (vol. III, f.d. 134-135).

La 29 iulie 2020, Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău (vol. III, f.d. 138-140).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a ignorat prevederile

art. 97 alin. (3), 110 alin. (1), 114 și 223 din Codul administrativ și admis o modalitate de notificare care nu este prevăzută în Codul administrativ. Astfel, în lipsa unei confirmări a recepționării hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău a aplicat o prezumție a recepționării, în lipsa oricărei confirmări în acest sens.

De asemenea, reprezentantul recurenteii a notat că, în data de 28 mai 2020, nu a primit nicio notificare de la poșta de e-mail adresa „jrc@justice.md”, care este adresa electronică a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Recurenta Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, a solicitat prin cererea de recurs anularea încheierii din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre examinare la Curtea de Apel Chișinău.

La 18 septembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare intimatului Serviciul Fiscal de Stat copia recursului depus de către Svetlana Butnaru împotriva încheierii din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu explicarea dreptului de a depune referință. Deși, conform avizului de recepție a corespondenței DS2101010614AS, intimatul Serviciul Fiscal de Stat a recepționat copia recursului la 22 septembrie, până la examinarea acestuia nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință cu criticile sale față de motivele recursului (vol. III, f.d. 146).

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs în secțiunea 1, deoarece încheierea contestată a instanței de apel datează cu 22 iulie 2020 și a fost notificată reprezentantului recurenteii la 28 iulie 2020 (vol. III, f.d. 134-135, 136), iar cererea de recurs motivată a fost depusă la 29 iulie 2020 (vol. III, f.d. 138).

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge

la concluzia de a-l admite, cu anularea încheierii instanței de apel și remiterii cauzei la Curtea de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Svetlana Butnaru (vol. III, f.d. 91, 98-122).

Conform scrisorii cu numărul de ieșire 5050, 5051, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expediat la 23 martie 2020 în adresa participanților la proces, inclusiv Svetlanei Butnaru pentru notificare dispozitivul hotărârii din 18 martie 2020 (vol. III, f.d. 92).

De asemenea, Colegiul atestă că potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa expeditorului „adrian_rosca@list.ru”, dispozitivul hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificat în mod electronic, prin e-mail, reprezentantului recurente, avocatului Andrian Paladii, la adresa cutiei poștale electronice „paladiadrian@yahoo.com”, la 23 martie 2020 (vol. III, f.d. 93).

La 17 aprilie 2020, Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin intermediul e-mailului apel împotriva hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu o motivare sumară a netemeinicii hotărârii primei instanțe. Totodată, în cererea de apel fiind menționat că argumente suplimentare vor fi prezentate instanței de apel printr-o cerere suplimentară (vol. III, f.d. 126-127, 128-129).

Prin încheierea din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii împotriva hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege (vol. III, f.d. 134-135).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul a constatat din oficiu că instanța de apel nu a studiat cererea de apel depusă de Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, iar drept consecință neîntemeiat a conchis că apelanta nu a depus motivarea apelului.

În debut, instanța de recurs învederează că, la 01 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Colegiul consideră că pertinente speței sunt prevederile art. 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după

motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În corespundere cu art. 233 alin. (1) din Codul administrativ, cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art. 211 alin. (1) lit. a)-d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

La rândul său art. 211 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, în cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanța la care a fost depusă;

b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal;

c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant;

d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia.

Conform art. 233 alin. (3) din Codul administrativ, cererea de apel poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile apelantului.

Din conținutul coroborat al normelor precitate rezultă că legiuitorul nu a reglementat în concret noțiunea de „motivare a apelului”, aceasta având un înțeles echivoc și discreționar participanților la proces, care fac uz de dreptul procedural de a contesta hotărârea primei instanțe.

Colegiul opinează că, reieșind din caracterul devolutiv al apelului, noțiunea de „motivare a apelului” în *lato sensu* presupune în sine arătarea unor critici, care sunt de natură să facă vizibile netemeinicia hotărârii contestate.

Astfel, evidențierea în cererea de apel a celor mai mici critici de manifestare a dezacordului cu soluția pronunțată de prima instanță, cu indicarea temeiurilor de netemeinicie a hotărârii contestate, pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor pot fi privite în esență ca o motivare în *lato sensu* a apelului.

Sub acest aspect Colegiul învederează că, în opinia Înaltei Curți de la Strasbourg, cererea este considerată admisibilă în cazul în care reclamantul exprimă, fie și în mod sumar, obiectul cererii sale și cel puțin o precizare sumară cu privire la natura încălcării pretinse.

Implicit circumstanțelor speței, Colegiul decelează că, în cererea de apel depusă de către avocatul Andrian Paladii la 17 aprilie 2020, sunt inserate temeiurile și motivele apelului, or, acesta a indicat că, în opinia sa, prima instanță a interpretat și aplicat eronat normele de drept material ce reglementează termenul de prescripție, în concret art. 214 alin. (4), 226² și 264 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal. De asemenea, acesta a invocat că, prima instanță a ignorat faptul efectuării controlului fiscal repetat pentru perioada 2012-2016, iar drept consecință controlul s-a efectuat pentru o perioadă ce depășește limitele legale.

În atare circumstanțe, instanța de recurs vădește în apelul depus de către avocatul Andrian Paladii motivarea greșelilor, care în opinia sa sunt imputate instanței inferioare, expunându-și criticile în fapt și în drept pe care se bazează aceste greșeli. Prin urmare, această cerere conține obiectul cererii și cel puțin o precizare sumară cu privire la natura pretinselor încălcări admise pe prima instanță.

Respectiv, Curtea de Apel Chișinău trebuia să efectueze controlul judiciar al hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin prisma argumentelor sumare invocate de reprezentantul apelantei, avocatul Andrian Paladii, în cererea depuse la 17 aprilie 2020.

În lumina acestor circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel neîntemeiat a conchis că apelanta Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, nu a depus în termenul prevăzut de lege motivarea apelului împotriva hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Faptele relatate generează anularea încheierii recurate, deoarece menținerea acesteia în condițiile enunțate ar constitui o încălcare a dreptului reclamanților și ar îngreuna accesul acestora la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție. Dreptul de acces la instanță trebuie să fie „concret și efectiv” (Bellet împotriva Franței, § 38). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale” (Bellet împotriva Franței, § 36; Nunes Dias împotriva Portugaliei).

Conjunctura concluziilor trase de instanța de recurs și expuse supra profilează temeinicia recursului și necesitatea admiterii acestuia, din alte motive decât cele invocate de recurentă, cu anularea încheierii din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, în același complet de judecată.

Conform articolelor 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. c), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Svetlana Butnaru, reprezentată de avocatul Andrian Paladii.

Se anulează încheierea din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se restituie la Curtea de Apel Chișinău cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Svetlana Butnaru împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Maria Ghervas